

 Edebiyat Defteri

hakanbaran -Yazıları-

Oluřturulma Tarihi:
25 Haziran 2020 Perřembe

Yayınlayan:
Edebiyatdefteri.Com
Türkiye'nin Kùltür ve Sanat Platformu

Sebebini Bilmeden

Ben bilmem aşıktır, sevdadır ne demek. Yabancıyı olduğum şeyler bunlar. İnsanın yaşayamadığı duyguları hissetmesi beklenemez. Karşılıksız aşkların müptelasıyım o kadar. Şiir, benim sessiz haykırışımdır. Bu haykırış bulacak mı bir yankı? Onu da bilemem!

Güneşin batıdan doğacağı gün görüşmek dileğiyle !

Mazi Başlarken(Silik Defter)

II.Abdülhamid Han... Rus-Japon harbini özel bir ilgiyle takip ediyordu. Japonya'ya şehzadelik zamanlarında da bir ilgisi vardı. Peki neden? Dünyanın bir ucunda bulunan bu adayı böyle özenle izlemesinin sebebi neydi ? Tarihte ileri görüşlülüğüyle ön plana çıkan bu bahtsız hükümdarın elbette önemli bir gayesi vardı . Olası bir Rus harbinde bu ülkeyi sadık müttefiği olarak düşünebiliyordu. Ayrıca Asya'nın yükselen güneşini bir model olarak görüyordu. Kısa sürede bu kadar ilerlemiş bir ülke, elbette Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye'nin tekrardan eski gücüne kavuşmasında bir örnek teşkil edebilirdi. Bir fırsat umuyordu.Beklediği şey 1880 yılında ayağına gelmişti. Japon imparatoru Mikado'nun akrabası Prens Hebi'nin himayesindeki heyet İstanbul'a gelir.Resmi bir sıfatla gelmeyen bu heyet lüks bir otelde misafir edilmiştir. Heyete Yıldız Sarayı'nda ziyafet verilmiştir.Böylece Japonya ile ilgili bilgi sahibi olma fırsatı da yakalamıştır. Bu büyük misafirperverlikten memnun kalan Japonlar,iki ülke arasındaki ilişkilerin geliştirilmesini teklif ederler. Böylece ilk adım atılmış olur. Asıl fırsat birkaç yıl sonra gelecektir. İmparator Mikado'nun akrabası Prens Akihito İstanbul'a gelmişti.Gösterişli bir karşılama hazırlanmış ve heyet Dolmabahçe Sarayı'nda misafir edilmişti. Mikado'nun gönderdiği nişan Abdühamid'e takdim edilmiştir. O zamana kadar hiçbir Batılı devletin nişanını kabul etmeyen Abdülhamid,bu nişanı memnuniyetle kabul etmiştir. Ayrıca Mikado'nun mektubu da kendisine teslim edilmişti. Heyet çok güzel ağırlandıktan sonra yolcu edilmiştir. Sultan buna karşılık bir heyet göndermeliydi.Bununla birlikte Avrupa ve Rusya'nın dikkatini çekmemeliydi. Japonya'ya göndereceği heyet siyasi bir mana taşımamalıydı. Bundan dolayı bir mektep gemisi gönderme kararı almıştı. Bu geminin ismi Ertuğrul'du. Japonya'yla ilişkiler pekiştirilecekti. Uzakdoğu'daki müslüman insanlarımıza da moral kaynağı olacaktı bu gemi. İmparatorluğun yüce bayrağı Doğu'da dalgalanacaktı... Kızıldeniz ve Arabistan'da bayrak dalgalanacak; Hindistan'daki müslümanlara hilafetin varlığı hissettirilip manevi bir köprü kurulacaktı.

Gerekli olan her şey gelişmişti. Ticari anlaşmalar,heyet ziyaretleri vs. Bir mektep gemisi iadeyi ziyareti gerçekleştirecek ve bir tatbikat görevi görecekti. 1889 yılında yılında yolculuk başlanmış ve on bir ay sonra Japonya'ya varılmıştı. Kim bilebilirdi? Bahtsız geminin dönüşte batıp içindeki içindeki neferlerimizin çoğunun şehit olacağını...Mürettebat'ın sayısı ile ilgili bir kesinlik söz konusu olmasa da çeşitli kaynaklarda birbirine yakın sayılar verilmiştir. Bir çıkarımda bulunursak 550-620 arasında değişim göstermektedir kaynaklarda. Kesin olan şeylerden biri de o gün ismi kaynaklara geçirilmemiş olan meçhul askerdi... Bu yolculuk sırasında gayriresmi gidecek olan Yüzbaşı Orhan. Abdühamid'in özel emriyle Japonya'da kalacak ve gemiyle birlikte geri dönmeyecekti. Ulu Hakan,özellikle böyle bir karar almıştı. Asya'nın yükselen güneşi olan bu ülkeyi yakından tanıma fırsatı bulmak istiyordu. Bundan dolayı kendisine yakın olan bir ismi gönderip burada yeteri kadar kalıp kendisine detaylı bir rapor sunmasını istiyordu.

Gizli bir görüşme ayarlanmıştı. Sultan bu görevi bizzat Orhan'a iletmışti. Onun bu görevi tamamlamasını ve detaylı bir rapor oluşturmalarını istiyordu.Onun ileride kazanacağı tecrübelerin büyük yarar sağlayacağını ona iletmış ve yapması gereken başka bir görev daha olduğunu söylemişti. Yüzbaşı onu sabırsızlıkla dinliyor; konuşmanın başından beri sessizliğini koruyor ve sultanın konuşmasını bitirmesini bekliyordu. Ve son olarak Japonya'daki görevini tamamladıktan sonra Asya üzerinden kara bağlantısıyla uzun bir yolculuk sonrası vatan topraklarına dönmelerini istemişti. Aslında sultanın bu isteği yüzbaşı için bir emir buyruğu yerindedir. Bu isteğindeki amaç Asya ülkelerinin durumunu gözlemlemesi ve onun içinde ayrı bir rapor oluşturmalarıydı. Yüzbaşı için bu büyük bir şerefti. Yüzbaşı 1.85 boylarında, iri yapılı,keskin bakışlı birisi olmakla beraber sert bir çehreye sahip bir yapısı vardı. Birkaç arkadaşı dışında kimi kimsesi yoktu.Ailesinden kimse kalmamıştı . Onun aniden ortadan kaybolması kimsenin dikkatini çekmezdi bile. Yalnızlığın ne demek olduğunu öğrenmemişti,bilmiyordu. O, yalnızlığı yıllarca yaşamış, iliklerinde hissetmiş biriydi ,öğrenmesine gerek yoktu.Çocukluğundan itibaren kendi kendini yetiştirmiş,asker olmuştu. Önceden Abdühamid'e hizmet etmiş;onu yakından tanıma fırsatı yakalamıştı . Bu sebepten, ona büyük bir saygı ve güven besliyordu.Tükenmek üzere olan bu imparatorluğun kurtuluş reçetesiydi,Abdühamid; en azından onun gözünde öyleydi. Ondan gelecek emir ölüm olsa bile bir an tereddüt etmezdi...

Japonlarla irtibata geçilmiş ve bu durum imparator Mikado'ya iletildikten sonra onay alınmıştı. Yüzbaşı Orhan'ın Japonya'ya giriş yapacağını bilen insan sayısı çok azdı. Gizli bir şekilde belki birkaç ay belki de birkaç yıl o ülke de misafir olarak kalacaktı. Yolculuk yavaş yavaş yaklaşıyordu . Bu yabancı diyarlardan görevini tamamlayıp dönecekti. Belki de bir daha dönmek kısmet olmayacaktı ! Her şey ayarlanmıştı. Japonya'da kaldığı zaman zarfında kimseyle iletişime geçmeyecek , Japonya raporunu tamamladıktan sonra bir aracı ile İstanbul'a ulaştırıp kendisi de Asya üzerinden yeni görevine başlayacaktı. Asya şu an büyük bir kargaşanın içindeydi. Japonya görevini tamamladıktan sonra orada başına bir şey gelebilirdi. Tüm emeklerin boşa gitme ihtimali vardı. Bundan dolayı önce rapor, güvenle İstanbul'a ulaştırılıp sonra geçişi sağlanacaktı; yeni görevi için. Yolculuk başladı. Süveyş Kanalı'nı aşarak Yokohama limanına varılmıştı. Singapur'a ulaştıklarında ise geminin kaptanı Osman bey terfi ettirilmişti. Bu da Abdülhamid'in taktiksel bir hamlesiydi.

Gemi Japonya'ya vardığında büyük bir coşku ile karşılanmıştı. 50 kişilik bandosu haftalarca Japon gemilerine konser vermişti. Osman Bey,hediyeleri takdim etmiştir.Orhan ise aylarca süren bu güzel yolculuktan sonra Japonya'ya varıldığında mürettebattan ayrılmıştı. Bu yabancı diyarlarda çok garip hissetmişti. Daha sonra Japon bir yetkilinin yanında misafir olarak kalacaktı. Japonya'nın Batı'ya açılmasından dolayı gözleri çekik olmayan biri dikkat çekmezdi. Görevi kısa ve netti! Japonya'nın aydınlanmasında etkili olan reformları gözlemleyip bir rapor hazırlayacaktı.

Ekonomik ve askeri açıdan kısa bir sürede ülkenin nasıl kalkındığını çözmeye çalışacaktı.

Orhan'ın maceralarına geçmeden önce Ertuğul'un kaderine gelelim. Gemi görevini başarıyla tamamlamış ve dönüş yolunda batmıştı. Çoğu askerimiz şehit olmuştu;Osman Bey'de dahil olmak üzere. Bu üzücü hadise Japon halkında büyük bir yara açmıştı.Yıllar sonra bir anıtta dikilecektir,şehitlerin anısına

Ertuğrul'un trajedik bir biçimde batması Orhan'ı da derinden üzmüştü. Aylarca yoldaşlık ettiği arkadaşları şehit olmuştu. O gün o gemi batarken onların yanında olmak için neler vermezdi ki... Aylar sonra yavaş yavaş toparlamaya başlamıştı kendisini. Kutlu bir amaçla geldiği için görevini tamamlayana kadar kimseyle iletişime geçmemesi gerekiyordu. Türk yetkililerden uzak durması lazımdı. Zaten kendisinin burada olduğunu çok az sayıda kişi biliyordu. Ve unutamayacağı yeni hayatı başlıyordu artık

Zaman geçmek bilmiyor,bir aşama kaydedemiyordu. Dilini , kültürünü,adetlerini bilmediği bir ülkeye ne kadar zamanda uyum sağlayabilirdi ki ? Alışmaya çalışıyordu. Her gittiği yeri not tutuyordu. Yapabilecekleri sınırlı olsa da mühim ehemmiyet taşıyan mevzuları defterine not ediyordu. İlk araştırdığı ticaretle ne yaptıkları olmuştu. Sonra ekonomik gözlemler yapmış,bunları da not etmişti. İşin ilginç yanı bu halkın çok disiplini ve onurlarına düşkün olmasıydı. Bir ecnebi ülkeden bu derece bir şey beklemiyordu.Takdir etmiş ve hayranlığı daha da artmıştı.Sonra modernleşen orduyu izlemeye başladı. Ama bunların hepsinin bir sınırı vardı. Bir yabancıнын gözlemliyebileceği kadar tanıyabilirdi her şeyi. Bundan fazlası casusluğa girerdi. Samuray kültürü yakın zamanda bitmişti.Bu sebepten hala izlerini görmek mümkündü. Bu kültürle ilgili de bilgi toplayıp defterine eklemelerde bulundu. En tuhafına giden samuraylık ve ninjalik hakkında duyduklarıydı...

Yanından ayırmadığı defteri aslında bir günlük görevi taşıyordu. Ne hissettiğini neler yaptığını yazıyordu. Raporunu sunmadan birkaç gün önce günlükten alması gerekenleri alıp düzenledikten sonra geri sultana sunmak üzere takdim edebilirdi.Böylece Orhan'ın hazin öyküsü belki de geleceğe bu vasıtayla aktarılacaktı! Beklenmedik bir şey olmuştu . Bu iri yapılı asker gönlünü bir Japon kızına kaptırmıştı. Ne kadar da tuhaftı. Memleketinden binlerce kilometre uzaklıkta; yabancı diyarlarda bir ecnebi kızına tutulmuştu. Daha da ilginç olanı karşılıksız sevmesiydi. Bu yabancıya duygularını açamazdı. İstese de yapamazdı ; Japoncaya da o kadar hakim değildi. Hem kendisine de yakıştıramıyordu . Onu gördüğü zaman mutlu oluyordu. Bir mutluluk hazı bünyeydi yalnız kalbini; sebebini bilmeden...Tatlı bir gülümseyişi vardı. Asilce de bir duruşu. Ama tanımadığı birine bağlanması ne kadar da acınasıydı. Aslında bu, yıllardır yalnız olan ruhunun bir isyanıydı. Bu yaşına kadar yalnız yaşamış ,hayatında kimse olmamıştı. Bu gördüğü yabancı güzel ise tamamen yalnızlığının yansımasıydı. Hayallerindeki kıvılcımı körüklemişti bu yabancı. Bu gülüşler, bu duruş, bu sessizlik aslında ona erkekliğini hissettirmişti. Zaman geçtikçe içindeki sevda büyüyordu. Dile gelmeyen bir sevda oluyordu.

Artık oralara da alışmaya başlamıştı . Bir detayı da atlamamak gerekir. Günlüğüne not düştüğü bir yer var. Her fırsatta gidip gezdiği çiçek bahçesi gibi bir yer olduğu anlaşılıyor. Orada ki çiçekleri çok beğenmiş bunu da yazmayı ihmal etmemişti . Çiçeğin ismini yazmamış olsa da özelliklerinden bahsetmiştir. Hatta benzetmeler bile yapmıştır. Güzel renkli ama kokusuz çiçeklerdi bunlar. Çok hoşuna gitmişti. Sevdasının simgesiydi. Hatta şöyle bir şey de yazmış: "Bir yabancı güzeli,sesini ve kokusunu bilmeden sevdim... Bu çiçeğe baktıkça bunları hatırlayacağım.' Bir tahmin yürütülecek olursa bu çiçeğin açelya olduğu anlaşılabilir. Çünkü Japonya'da yüzlerce yıldır cüce açelyalar yetiştirilmektedir. Tabi bu bir tahmindir.

Buradaki görevini hatırladı. Yaptığının saçma ve gereksiz olduğu hissiyatına kapıldı;mantığı,duygularının önüne geçti. Tüm aşkı,bir seferde sonlandı.Hatırladığında ufak bir tebessüm ettirecek tatlı bir anı olarak kaldı...

Japonların bu kadar yükselmesinde yadırganamayacak kadar önemli olan şey milliyetçilik duygularıydı. Bu millet onurlarına çok düşküdü ve birbirlerine tutkunlukları vardı. Ne garip şeydi... Kendi ülkesinde durum farklıydı.Ermeni,Ermeniliğini ; Arap,Araplığını ve her azınlık kendi benliğini bilirdi. Türk,Türklüğünü bilmezdi. Osmanlıyım der,geçerdi. Acınası bir durumdu. Bu imparatorluk içinde bulunan birçok azınlık kendini Osmanlı saymazken; imparatorluğun temel taşlarını oluşturun Türk kimliği,tarihin tozlu sayfaları arasında kalmıştı.Türklük şuurunun farkında değildi,yoksul halk. Herkes kendi derdine düşmüştü. Anadolu halkı yılarca savaşlarda yıpratılmış,köreltilmişti.(Asıl kayıp,yıllar sonra Balkan savaşlarıyla başlayıp,dünya harbiyle doruklara ulaşacaktı. Bu milletin topyekün mücadelesi sonucunda bitecekti.Verilen kayıpların tafisi olamayacaktı.Onun,bunları görmeye de ömrü yetmeyecekti.)Türk'e sadece savaşlarda,cephelerde ihtiyaç vardı. Bunları düşündü. Buraya gönderiliş amacı farklıydı. Eğer bu fikirlerde bir rapor hazırlayıp sunarsa o çok sevdiği ve saydığı sultanını hayal kırıklığına uğrattı. Çünkü,İslam aleminin bütünlüğünü savunan Abdülhamid,Türk kelimesinin kullanılmasına mücade göstermez. Bu düşüncelerini günlüğüne geçirmekle yetindi,oluşturacağı rapora eklemeyecekti... Keşke Mehmet Emin Yurdakul'un 1897'de yazdığı o muhteşem şiiri görebilseydi. Belki o zaman bu düşüncelerinin bir hayal değil,hakikatin kendisi olduğunu anlardı !

Gel zaman git zaman derken artık yavaş yavaş buradaki işleri bitecekti. Tam dönüş hazırlanırken bir haber geliverir:Abdülhamid Han tahttan indirilmiştir.Büyük bir şaşkınlık yaşamış ve öfkeye kapılmıştır. Artık her şey bitmişti. Ne olacaktı şimdi? Yüzyılları devirmiş bu koca çınarın belki de gördüğü son büyük sultan! Bu muydu hissesine düşen pay! Bu muydu göreceği muamele! Herkes kendi doğrularıyla yaşar.Belki de o dönemin zihniyetinde İslamcılığın savunulması gerekiyordu,Abdülhamid yönetimince(yöntemince). Bir umuttu... Ama boş bir umut! Yıllar sonra halifenin cihat ilan etmesi üzerine bütün bunların hayallerden ibaret olduğu anlaşılacaktı. Asıl o zaman hayallerde kaybolmuş olan Türkcülük,büyük yazarlar,büyük insanlar tarafından tekrar gerçeklerle kavuşacaktı! Bu millet,Türklüğün muazzam gücü etrafında birleşip büyük bir mücadele verip tekrardan yükselecekti.

Abdülhamid Han tahttan indirilmişti. Yeni yönetim onun varlığından haberdar olmuştu. Tutuklanıp geri gönderilmesi istenmişti;İttihat ve Terakki yönetimince.Bu istek ise Japon yetkililer tarafından kabul edilmemişti. Kendi ülkelerinde kalmakta olan bir misafire yapılacak bir şey değildi bu. Yüzbaşına durum anlatılmış ve kendi vatanına güvenle dönebilme teminatı verilmiştir . Yüzbaşı ise henüz görevini tamamlamadığını, bitirmesi gereken işler olduğunu söylemiştir. Orta Asya'ya geçmek istediğini dile getirmiş ve bu isteği Japonlar tarafından geri çevrilmemişti. Ticari bir

gemiyle Asya'ya gönderilmişti. Birkaç ay sonra ismi de varlığı da unutulup gidecekti. Acaba bu diplomatik demeçler 1914 yılında Japonya'nın 1. Dünya savaşına katıldığı zaman olsaydı, Japonların tepkisi yine aynı mı olurdu? Japonya'dan ayrılalı kısa bir zaman olmuş, karaya ayak basmıştı; deniz yolculuğunun sonunda. Günler yavaş yavaş ilerliyordu. Şimdi bambaşka bir yerdeydi. Ölüm hissiyatına kapılmıştı. Ölüm sessizliği, hakimiyet kurmuştu. Anlamıştı... Sonu hayır değildi bu yolun. Meçhul bir kurşun, ruhunu bedeninden ayırıp ebediyete göçürecekti. Mançurya'ya geldiğinde Çinli birkaç eşkiya tarafından öldürülmüş ve Yüzbaşı Orhan'ın Ertuğrul ile başlayan hazin macerası sonlanmıştı. Silah çıktı gerçekten mertlik bozuldu; bilek kuvveti olacaktı ki birkaç hayduta meydanı mı bırakırdı? Her şey ensesinde bir sıcaklık hissetmesiyle son buldu. Kimse onu bilmeyecek varlığından dahi haberdar olamayacaktı. Her şey soğuk bir kış gününde son buldu... Aniden, kimsesiz, vatana hasret... Yabancı topraklarda, yabancı kurşunlarda gitmek vardı... O alçak kurşunu yemeden bir gece önce günlüğüne bir şey not düşmüştü: 'Yıllar geçti... Sebebi neydi? Memleketimden ayrı, toprağıma hasret mi öleceğim? Eğer kör bir kurşuna gideceksem, bunca emeğim bulacaksa bir son; kavuşmamız mahşere kalsın, memleketim, vatanım, her şeyim!' Evet! Belki bütün emeklerinin boş bir uğraş olduğunu sanarak gözlerini yumdu. Gelecekte bir grup vatanperver için bir şifre, bir buluşma kılavuzu olacaktı, bu sözler... Son notu, gelecekte küllerinden yeniden doğacak olan yapılanmanın şifresini oluşturacaktı: 'Güneşin batıdan doğacağı gün kavuşmak dileğiyle.' Ölümün ansızın gelmesi değildi, nesillere hitap edecek bir söz bırakmasındaydı, asıl yarar. Orhan'ın yaşanmışlıkları nasıl mı öğrenildi? Bunun cevabı devamında gelecektir...

Mazi Başlarken(Silik Defter) 2

Bütün bunlar olup biterken nasıl oldu da Orhan'ın,yaşanmışlıkları bugünlere geldi? Tahminler üzerinden gidecek olursak iki ihtimal vardır. Birincisi Japonya'dan ayrılmadan önce bir vasita ile günlüğünü İstanbul'a ulaştırmıştı. Ve yıllarca muhafaza edildikten sonra gün ışığına çıkarılmıştı. Bu ihtimalin olma olasılığı yoktur.Sebebi de Japonya'dan sonra ki olaylar nasıl bilinebilir? İkincisi ise,her şeyin bittiği yer Mançurya civarıydı. Çinli eşkıyalar tarafından eşyaları yağmalanıp satıldıktan sonra günlüğü Koreli bir alimin eline geçmiştir. Olayların bitişi göz önüne alınınca günlüğe sonradan eklemelerde bulunulduğu saptanabilir. Çünkü, günlük yıllarca durduktan sonra bir vesile ile tercüme edilmiştir. Edildikten sonra kopyası 1960'lı yıllarda ünlü bir yazarımızın eline geçmiştir. Ama ne yazık ki herhangi bir yapıtta kullanılamamıştır; o zamanın koşullarından dolayı... Şu anda günlüğün nüshası Kuzey Kore'de Pyongyang'da bir kütüphanede muhafaza edilmektedir. Erişim ihtimali yoktur ...
Şimdi bunları yazarken bir ilham gelir de dörtlük yazmasam olur mu ?

Yazıldığı gibi:'GÜNEŞİN BATIDAN DOĞACAĞI GÜN KAVUŞMAK DİLEĞİYLE...'

Muamma olarak kalacak konular elbette var. Orhan'ın Asya'ya geçtikten sonra ki gideceği yer ve görevi tam anlamıyla neydi? Bilinmezliğini koruyacak bir soru... Ama günümüz Doğu Türkistan topraklarına gideceği yüksek ihtimaldir.

(Her zaman belirttiğim gibi yazılanların gerçeklik payı yoktur. Tamamen kurmacadır.)

Nereden Baktım

Nereden baktığına bağlı...Bundan ne anlıyorsunuz? Bana göre farklı anlamları çağrıştıran felsefi bir cümle... Şahsımca tarih,felsefe,edebiyat,sosyoloji gibi kavramları kapsamına alan bu cümle,yorumlamalar için nispeten hayati bir değer taşımaktadır. Olaylara bakış açımız,gündelik olayları etkilediği gibi yaşamımızın kritik safhalarını da etkilemektedir. Tarih bir bilimdir,ilimdir,geçmiştir,gelecektir;geçmiş ile gelecek arasında köprü görevi gören anlatıdır. İlkokul çağlarımdan itibaren sürekli bu tanımlarla karşı karşıya geldim. Peki tarih,gerçeğin kendisi midir ? Yoksa hayallerle olan kurgusu mu? Olaylar,kişiler,yaşanmışlıklar tüm yönleriyle beraber tarafsız bir biçimde ele alınabilir mi? Kapsamlı bir soru oldu. Bu noktada önem taşıyan husus bakış açımız ve kendimizdir. II.Abdülhamid'in hayatını anlatan bir kitap okumuştum. Abdülhamid'in anılarını kendi yorumlarıyla anlatmıştı,yazar. İstanbul tehlikeye düştüğünde başkentini Bursa'ya taşınması gündeme geldiğinde: "Bizans İmparatoru Konstantin kadar da mı olamadık?" demişti,yüce Hakan . Tahtının başında savaşarak ölme arzusunu dile getirmişti. Kitapta anlatılan çok kısa bir kesiti örnek verdim. Bu kitabı kaleme alan yazar, Vahidettin'e karşı hiçbir eleştirisi olmadığından aynı zamanda yüceltir,son padişahı. İki yıl sonra akademik anlamda güçlü bir kalem tarafından yazılmış tarihi kitap okumuştum. Cumhuriyetin ilk yıllarını,kuruluş aşamalarını anlatıyordu.Vahidettin'e itham edilerek; son Bizans İmparatoru Konstantin kadar da mı olamadın ki tahtının başında savaşarak vatanını savunamadın tarzı bir soru ile son padişahı sert bir üslupla eleştirmişti. Siyasi ideoloji bakımından iki zıt fikir... İki farklı roman... Aslında bu anlattığım kısımlar da ortak paydalar var . İnsanın kendi yorumu ile bulabileceği! Ben bir eleştiri yapmadım. Sadece farklı fikirlerin ortak paydalar da nasıl buluşabileceğini örnek gösterdim.

Bu nokta da örnekler başlıklar altında sıralanıp çoğaltılabilir.Tarihi kapsamda değil hayatın her alanında bu varsayımlar gerçekleşebilir.Basit bir örnekle açıklamak gerekirse ne söylenebilir? Bir sınıf ortamı düşünün. Ders işleniyor,sıkıcı bir atmosfer... Bahar ayları gelmiş,dışarı da tatlı telaşlar var...Bahar ile gelen mutluluk haykırısları insanların gözlerinde yankılanıyor. İnsan fitratın da vardır; elbet sıkılan öğrenciler olur,sınıf ortamında.Okulun yaşının çok eski olduğunu ve yıllardır tadilat yüzü görmediğini düşünün.Bir de yılların vermiş olduğu bir yorgunlukta olan sınıf camı var,hesapta.Arka sıralar da arkadaşları ile şakalaşan afacan bir öğrenci ani bir el hareketi ile camı kırıp elini keser. İşte o an! Farklı psikolojiler olduğunu varsayıp düşünürsek insanların hissiyat dünyası ne olur? O sınıfı temizlemekle görevli olan kişi olağan dışı işlerle uğraşacağı için bu durumdan hoşnut olmaz. Sınıfta olan kurnaz bir öğrenci,ders kaynayacağı için bir mutluluk hazzı duyar. O dersi işlemekte olan öğretmen,çocuğun çektiği acıyı görünce büyük bir üzüntüye kapılır.Çocuğun şakalaştığı öğrenci, o işin sonucunu üstlenmekten korku duyar... Bir olay,farklı düşünceler. Aslında bunu tablo olarak düşünebiliriz. Her şey bir an için durmuş ve insanların yüz çizgileri her şeyi dışa vurmuş! Nereden baktığına bağlı...

Tarihe mâl olmuş insanları eleştirmedim . Anlık yazdığım için aklıma gelenleri aktardım.Diğer örnekte de böyle bir olay olduğunda insanların vereceği tepki aynı olur,mutlak kalır tarzı bir şey de öne sürmedim. Felsefi bir tutumla kendi nazarımda anlık duygu ve düşünce yoğunluğunu yorumladım,kalemimin yazabildiği kadar...

Bir şeyler yazsam

Kurgu oluşturacak olsam ne düşlerdim? Romana veya öyküye yeltensem ne yazardım? Hayalleri gerçeklerle nasıl süslerdim? Yoksa gerçekleri mi hayallerle süslerdim? Uzun süre düşünmüştüm bu tarz şeyleri... Sevdığı bayan için vatanına ihanet etmiş birinin sonu...Kulağa ilginç geliyor. Böyle bir konuya yoğunlaştım. Bunu bir uğraş haline getirince ortaya ilginç şeyler çıktı. Aşağıdaki şiir, bu ilginçlikleri körükledi.

Beş Harfli Aşk

Senden öte yoktur başkasında gözüm,

Yoktur artık sana bir sözüm,

Bekler beni yalnız bir ölüm...

Ve gelmişken bu sona,

Alındın mı bir de bana,

Taştı yüreğimdeki bu fırtına,

Artık edilmezmiş bir veda,

Ne diyeyim ki ben sana !

Bir yalnızlıktır başlıyor bu garip yüreğimde,

Bir hüzündür ki işliyor iliklerime,

Bir çaresizliktir ki hükmediyor buruk kaderime,

Gidiyorum bilinmez bir s'ona...

Bu şiir okunduğunda aşk, özlem, sitem, sevda temalı bir şiir olarak algılanabilir. Lakin, alakası yoktur, yazılış amacı farklıdır. Başlık: Beş Harfli Aşk... Acaba bir isim mi? Sevda şiiri zaten... Acaba hangi nazime yazıldı, sorusu akla geliyor! Beş Harfli Aşk: vatan . Kastettiğim kelimenin karşılığı buydu. Belli belirsiz bir şekilde şiire akrostiş olarak gizledim, bu kelimeyi. Sevdığı bayan için vatanına ihanet etmiş birinin yazabileceği son mısralardı işte...

Hayatta böyledir. İnsan, bazen gerçekleri görmezden gelip önemsiz olaylara odaklanabilir. Bu hissiyat öyle bir hazdır ki ne kadar çabalasa da çözümü bulunmaz, bulunması çok kolay olduğu halde. Unutmayın! Görünenlerle meşgul olursanız bir gün asıl gerçekler tarafından mahvedildiğinizde aman dilenmeye hakkınız olmaz. Görünenin ardındaki asıl gerçek...

Enver Paşa

1.Dünya Harbi döneminde “Harbiye Nazırı ve Başkumandan Vekili” sıfatları ile askeri politikaları yönlendiren kişi, Enver Paşa idi. Kısaca İttihad’ın ordu kanadının başında Enver vardı. Aynı zamanda hanedana damattı... Kimilerine göre, bir alay dahi idare etmeden başkumandan vekili yapılan hain Enver... Kimilerine göre , “Turan” hayali ile Kafkaslara hücum eden şanlı kumandan... Şahsıma göre, bazı kesimlerce yanlış anlaşılıp belli taraflara mâl edilen bir isim... Vatanperver birine hain demek dünyadan bihaber olmaktır! Son nefesine kadar doğru bildiği yolda yılmadan mücadele vermiş bir kahramandır... Kısa sürede imparatorluğun zirvesine ulaşması belki yanlıştı. Genç, hırslı, tipik bir ittihad subayıydı; zaten.

Binlerce sayfa yazdığı mektup... Naciye’ye olan aşkı... Filmlere, kitaplara konu olabilecek büyüklükteki bir aşk. Cepheler de, uzak kaldığı dönemler de ruhunu, efendisini, Naciye’sini ihmal etmemişti. Ressamlığa olan eğilimi ise gölgede kalmış yeteneklerinden birisiydi.

Gençlik döneminde başlayan Abdülhamid karşıtlığı, onu Selanik’ten ayırıp dağlara çıkmasına kadar varacak bir noktaya getirecekti. Ayrılmasından 41 gün sonra da 2.Meşrutiyet ilan edilecek ve artık Enver, “Hürriyet Kahramanı” olacaktı...

2.Abdülhamid döneminde aşırı bir sansür ve baskı uygulanmaktaydı. Enver Paşa, Mustafa Kemal Atatürk, Kazım Karabekir, İsmet İnönü, Mehmet Akif Ersoy gibi meşhur isimlerin hepsi Hamid muhalifiydi. (Enver Paşa ve Abdülhamid arasındaki ortak özellik, aşırı Alman hayranlığıdır.) Hamid muhalifliği devamında enterasan bir nesil oluşturdu. Sansür, baskı, sürgün bu dönemin kalıplaşmış gerçekleriydi... Günümüzde Gök Sultan Abdülhamid Han’a, 33 yıllık hükümdarlık hayatında bir karış toprak dahi kaybetmedi tarzı yalan yanlış yakıştırmalarda bulunuluyor. Tunus, Mısır, Kıbrıs, Teselya ve Narda kazası ; Bosna-Hersek, Bulgaristan’ın topraklarının bir kısmı hangi dönemde elden çıktı? Romanya, Karadağ, Sırbistan ne zaman bağımsızlıklarını elde ettiler ? Rusya’nın da boğazlara kadar geldiği de bir gerçek.(Ayastefanos Antlaşması) Bunu yapan akademik tarihçilik yaptığını öne süren sözde bilim adamları... Abdülhamid döneminde elden çıkan toprakların yüzölçümleri, Balkan ve Birinci Dünya Harbi’nde kaybettiğimiz toprakların yüzölçümünden daha fazlaydı. Bir de meşhur bir hikaye var: Abdülhamid’e bombalı suikast yapan Ermeni, sözde, sultan tarafından affedilip yıllarca casus olarak Avrupa’da görev almış. Bu da meşhur efsanelerden birisi. Kapitülasyonların maddeleri gereği Belçika vatandaşı olan Ermeni katili Osmanlı’nın yargılama ve infaz hakkı yoktur; Avrupa’ya iade edilmiştir. Tarihe bir bilim gözü ile bakmak gerekir! Abdülhamid Han, imparatorluğun en bahtsız dönemlerinde hükümdarlık yapmış bir hanedan temsilcisidir. Dönemine göre elinden gelenin fazlasını yapmıştır. Bu baskının aşırı bir muhalefet doğurması da kaçınılmaz bir sonudur. Abdülhamid’in baskısına karşı özgürlük naraları ile başa gelen İttihad ve Terakki, kan akıtmaktan hiçbir zaman geri durmamıştır... Mustafa Kemal’in de parti ile yollarını ayırma sebebi, ordu ve siyasetin iç içe geçmiş olmasıydı. İttihad Terakki, silahlı mücadeleye olan düşkünlüğü ile tarihteki dinamik yerini almıştır!

İlginçtir... Sarıkamış’taki yenilgi Enver Paşa ile özleşmiştir. Sarıkamış Faciası denildiği zaman akla gelen ilk isim Enver’dir. Çanakkale Muharebesi sırasında da ordunun başında bulunan isim Enver Paşa olmasına rağmen; zafere edilen pay da ismi dahi geçmez, hatırlanmaz.

Balkanlarda büyük bir yenilgi yaşayan Osmanlı’nın, Çanakkale’de zafer kazanmasında Enver’in ordu da uyguladığı “gençleştirme” politikası göz ardı edilemez bir gerçektir. Hamid’in göbekli, cahil, alaylı paşalarını emekli etmiştir... Osmanlı’nın 1.Dünya Harbi sırasında tek kazandığımız muharebe Çanakkale gibi lanse edilir. İngilizlerin Selman-ı Pak ile başlayıp Kut’ül Ammareye kadar geri çekilmelerinin devamında gelen kuşatmadaki büyük zafer hep unutulur... Kut’ül Ammare Kuşatması, millet hafızamızın tozlu raflarına itelenmiş bir zaferin özüyüdü. On üç bini aşkın asker ve subay bu muharebenin sonunda rehin alınmıştır. On binlerce İngiliz askeri de hayatını kaybetmiştir. Muharebeyi kontrol eden isim, Enver Paşa’nın kendisinden bir yaş küçük amcası Halil (Kut) Paşa’ydı. 29 Nisan 1916’da sonuçlanan bu zafer, Osmanlı’nın dünya harbinde kazandığı en net muharebeydi, belki de... Halil Paşa, bu zaferi “Kut Bayramı” olarak ilan etmiş ve ordusuna bildirmiştir. Türkiye’nin Nato’ya üye olacağı sırada İngilizlerin yaptığı siyasi manevralar, bu bayramın unutulmasına sebep olmuştur... 2016 Nisan, zaferin 100.yıldönümü olacaktır.

1.Dünya Harbi’nin devam ettiği sıralarda “Kafkas İslam Ordusu” adı altında Kafkasları aşır Bakü’nün Rus ve Ermeni işgalcilerden temizleyen Osmanlı ordusunun başında bulunan isim Enver Paşa’nın küçük kardeşi Nuri Paşa (Killigil)’dir. Enver Paşa’nın Türkiye’yi terk etmesinin devamında gelen antlaşmalardan sonra birlikler dağılmıştır. Sonrada Türkiye’ye dönüp silah fabrikası kurmuştur. 1949 yılında fabrikada meydana gelen faili meçhul bir patlamada hayatını kaybetmiştir. Sabotaj olma ihtimali yüksektir.

“Hürriyet Kahramanı”, “Edirne Fatih” Enver Paşa ; “Kut Kahramanı” Halil Kut Paşa ; “Bakü Fatih” Nuri Çilligil Paşa... Enver Paşa’nın kardeşi ve amcası da savaşta büyük başarılar göstermişlerdir. Enver Paşa’nın Makedonya’nın dağlarında başlayıp Çegan Tepesi’nde son bulan hayatı, Osmanlı’nın en çalkantılı dönemlerine kilit nokta olmuştur. Dünya Harbi’ne Almanya tarafında girilmesi bir tercih değil, doğal bir zorunluluktur... İttihad Terakki özgüvenin, cesaretin, teşkilatçılığın adıdır. Öyle bir yapılanmanın Teşkilat-ı Mahsusa gibi bir kolunun olması, mükemmelliğin şekil bulmuş halinden başka bir şey değildi. Enver’in nesli, Türk-İslam dünyasının bağımsızlığı için gözünü kırpmadan can veren isimsizlerin neslidir. Ülkücü bir nesildir...

Teşkilat-ı Mahsusa’nın lider kadrosunda bulunan Enver Paşa’nın adamlarından Süleyman Askeri Bey’in İngilizlere karşı verdiği mücadele de dayanamayıp silahını çekip intihar etmesi akıllara Enver gibi hanedana damat olan , onun okul yıllarından arkadaşı , 3.ordu kumandanı Hafız Hakkı Paşa’nın sözlerini getiriyordu:” Şereften başka her şey

mahvoldu!”

Hedef dersiniz Bağdat ; yersiniz bin güzel at

Osmanlı'nın 1.Dünya Savaşı'nda kazandığı iki büyük muharebe vardı: Çanakkale ve Kut'ul Amare.Unutturulan ya da unutulmuş zafer,Kut zaferi,Osmanlı'nın Irak cephesinde vermiş olduğu mücadelenin sonucunda elde ettiği en net zaferidir.Bu cephede kahramanlıkları unutulmayan nice isimler gelip geçmiştir: Albay Suphi Bey,Ali İhsan Bey(Sabis),Süleyman Askeri Bey,Albay Nurettin Bey(Sakallı Nurettin Paşa),Albay Halil Bey (Halil Kut Paşa)... Türk tarihinin, Kut'ul Amare'deki şanlı sahneleri, köhne siyasetine mahkum olarak unutturulmaya çalışılmıştır. Irak Cephesine ülkenin idaresini elinde bulunan ittihad kadrosu tarafından gerekli önem verilmemişti; bunun yanında İngilizlerin stratejik olarak başka bölgelerden çıkarma yapması beklenmiyordu. Zaten Enver Paşa, herhangi bir tehdit durumunda Trablusgarp'taki aşiret yapılanmasına benzer bir teşkilatlandırma yapılabileceğini düşünüyordu. Binaenaleyh bir tümen kadar asker parça parça ayrılmış; bölgenin savunmasını üstlenmişti. 1914 yılına gelindiğinde işin rengi değişmiş, beklenmeyen bir şekilde Hindistan üzerinden gelen 6.tümen, Osmanlı hududuna dayanmıştı. İngilizlerin Fav Yarımada'sına karşı hızlı bir çıkarma ile Basra Körfezi'nden başlayan Bağdat'a ilerleme girişimleri hızla devam ediyordu.Irak Cephesi'nde gerekli önlemlerin alınamamasının neticesinde Basra rahat bir şekilde işgale uğramıştı. İngilizler, Basra'nın ele geçirilmesinden sonra 9 Aralık 1914'te Fırat ve Dicle nehirlerinin birleştiği yer olan Kurna bölgesini işgal ettiler. Kuşatma öncesinde Kurna'daki Arap askerler kaçmış, Türk askerler de esir düşmüştü. Basra ve Kurna'nın işgal edilmesinden sonra İngiliz Tümgeneral C.V.F. Townshend 22 Nisan 1915'te 6. Tümenin komutasını devraldı.

Bunun üzerine Enver Paşa, bölgeye teşkilatçılığı ile ünlü, Teşkilat-ı Mahsusa'nın başkanlıklarında bulunmuş Süleyman Askeri Bey'i yarbaylığa terfi ettirip cephe kumandanı olarak yollamıştır. Süleyman Askerî Bey Basra'yı İngilizlerden geri almak için birlikleri hazırlamış ve bunlara ek olarak yerel aşiret kuvvetlerinden topladığı 10 bin civarında gönüllü ile hazırlıkların tamamlandığını düşünmüştür. Süleyman Askerî Bey, Bercisiyye ve Şuaybe'deki İngiliz mevzilerine taarruza başlamış, başarılı olamamış ve ağır kayıplar vererek geri çekilmiştir. Kısa zamanda halkı teşkilatlandırıp önemli başarılar elde etmesine rağmen bazı talihsizlikler yüzünden yenilmiş,sonunda talihsiz şekilde intihar etmiştir. Dikenli tellere modern çağın antik savunması gözüyle de bakılabilir.1.Dünya Savaşı'nda kullanılmaya başlanan dikenli teller,top atışları ile yıkılan taş duvarların ardında barikat görevi görmüştür.İngilizlerin dünya savaşında mevzilendikleri yerlerde kullanmaya başladıkları bu dikenli teller,binlerce Osmanlı askerinin ilerlemesini engellemiş, bunları kesecek tel makasının olmaması yüzünden çok kayıp verilmiştir.Tam bu esnada evlatlarının şehit düştüğünü gören Süleyman Askeri Bey,silahını çekip hayatına son vermiştir... Teşkilat-ı Mahsusa'nın lider kadrosunda bulunan Enver Paşa'nın adamlarından Süleyman Askerî Bey'in İngilizlere karşı verdiği mücadele de silahını çekip intihar etmesi akıllara Enver gibi hanedana damat olan, onun okul yıllarından arkadaşı, 3.ordu kumandanı Hafız Hakkı Paşa'nın sözlerini getiriyordu : "Şereften başka her şey mahvoldu." Askeri Bey,zamanında Trablusgarp'ta da bulunmuş,oradaki halkın da teşkilatlandırılmasında büyük emekleri olmuştur.Devamında gönüllü olarak Trakya'daki mücadeleye katılmış,kurulan Batı Trakya hükümetinde Erkan-ı Harbiye Reisi olmuştur. Hayatı, ait olduğu diyarlardan çok uzaklarda imparatorluğun bir diğer ucunda son bulacaktı ...

Süleyman Askeri Bey'in ölümü üzerine yerine Edirne'deki İkinci Kolordunun Dördüncü Fırkası Kumandanı Albay Nurettin Bey tayin olunmuştur; o zamanlarda henüz paşa olmamıştı.Cepheye aynı zamanda Enver Paşa'nın kendisinden bir yaş küçük amcası Halil Paşa(Kut) da vazifeli olarak gönderilmiştir. Nurettin Bey, İngilizlere karşı Mayıs 1915'te yeni bir savunma hattı oluşturmaya çalışırken İngilizler de taarruz hazırlıklarını tamamlamışlar; aynı zamanda halka para dağıtarak çeşitli isyanlar başlatmış; bu isyanlar,Türk birliklerinin vaziyetini olumsuz etkilemişti. Birliklerimiz, Kurna'nın kuzeyinden başlayan İngiliz ilerleyişi karşısında dayanamayarak geri çekilmiş, İngilizler herhangi bir direnişle karşılaşmadan Amare'yi ele geçirmişlerdi. Amare'nin işgalinden sonra Türk birliklerinin savaşlarda yıprandığını gören Nurettin Paşa, İngilizlerin Kut'ül Amare'yi alarak Türk birliklerini kuşatıp imha etmesini önleyip şehri sessizce boşaltmıştır. Aksi durumda Türk ordusu Kut'ul Amare de kuşatma altında kalabilir, büyük bir yenilgi söz konusu olabilirdi. İngilizler Eylül 1915'te Kut'ül Amare'yi ele geçirdiler. Nurettin Bey'in taktik icabı geri çekilmesi üzerine Türk birliklerini imha için takibe başlayan General Townshend, Bağdat'a yaklaşmıştır. Bundan sonra hedef olarak Bağdat'ı gören Townshend, burayı işgal edeceğinden çok emindi. Küstahlık içinde cesaret timsali sayılamayacak harekâtlarının nelere mal olabileceğini ileride acı şekilde tecrübe edinmiş olacaktı. Geçen zaman çerçevesinde Türk birlikleri takviye olmuş, devamında İngilizlerin Bağdat'a kadar olan ilerleyişi başarısızlıkla sonuçlanmış; Selman-ı Pak'ta büyük mağlubiyet yaşamışlardır. Türkler, kendilerinden üç kat büyük bir orduyu yenerek Kut'ul Amare zaferinde önemli yere sahip olan Selman-ı Pak'ta tarihin şanlı sayfaları ile olan estetik danslarını yeniden başlatmış olacaktı...İngilizlerin Bağdat hevesi Selman-ı Pak ile kesintiye uğramıştı. Bunun üzerine geri çekilmeye başlamışlardır.Selman-ı Pak savunması da Kut'ul Amare'deki zaferin gelmesini sağlayacak önemli bir muharebedir, Kut'ul Amare'den bağımsız düşünülemez. Selman-ı Pak olmasa Kut'ul Amare muharebesi olmayacak,Bağdat işgale uğracaktı. Bundan sonra Osmanlı'nın ne yapacağı kuşkusuz belli olmuştu: sebat, sebat, sebat! Kut'ul Amare'ye çekilen İngilizler bu kaçışın bir sonu olmadığını anlayarak burada savunmaya geçmişti; destek geleceğini umarak...Kut'ul Amare'ye kapanan İngilizler için birkaç ay sürecek kuşatma başlamıştı.Kuşatmadan sorumlu kişi Halil Paşa,İngilizlere gelecek yardımları kesecek olan kişi de Sakallı Nureddin Paşa idi. Aralarında böyle bir görev paylaşımı yapmışlardı. İngilizlere desteğe gelen yardım birlikleri ile Nureddin Paşa'nın birlikleri arasında şiddetli çarpışmalar olmuş; İngilizler hattı yarıp yardıma ulaşamamıştır. Dicle'ye karşılıklı olarak iki kıyısı birleştirilecek şekilde demir çekilmiş,gelen destek gemileri engellenmiştir.Fatih Sultan Mehmet Han'ın Haliç'teki

zincirler yüzünden gemileri karadan yürütüp geçmek zorunda bırakan planın başarısını yüzlerce yıl sonra torunları, Kut'ul Amare'de, tersi strateji de Dicle'nin iki yakasını demirleyerek yardıma gelecek olan İngiliz gemilerini engellenmede kullanmıştır! Türklerin keskin zekası burada da belli olmuş; tuzağa düşen İngiliz gemisine "Kendi gelen" ismini yakıştırmışlardır. Tarihinde ilk havadan ikmal denemesini İngilizler burada yapmıştır. Hava desteği ile kuşatmada kalan İngiliz ordusuna yardım teşebbüsünde bulunmuş, olumsuz hava koşulları yüzünden başarılı olamamışlar; rüzgardan dolayı attıkları erzak çuvallarının bir kısmı Türk ordusunun taraflarına düşmüştür. Kut'ul Amare'ye çekilen İngiliz birlikleri için kötü olan durumsa Dicle'nin üç tarafı ile doğal bir engel oluşturmasıydı. Zamanında Nurettin Bey'in düşebileceği tuzağın tam ortasında şimdi İngilizler vardı.

Selman-ı Pak Muharebesi'nden sonra Kafkas Cephesi'nden tümenlerin katılımıyla 18. ve 13. Kolordulardan oluşan VI. Ordu kurulmuştur. Ordunun komutanlığına Almanların da isteği ile Colmar Von der Goltz Paşa atanmıştır. Kut kuşatmasını başlatan Albay Nurettin Bey, Goltz Paşa ile anlaşamayınca yerine atanan Halil Bey 13 Ocak 1916'da komutanlığı devralarak kuşatmayı devam ettirdi. Fakat, Nurettin Bey'in kuşatma kumandanlığını bırakma sebebi olarak sadece Goltz Paşa değil, yardıma gelen İngiliz birlikleri ile çarpışırken yaşadığı buhranlarda etkili sayılabilir. Bu sıralarda rahatsızlanan Goltz Paşa 18-19 Nisan 1916 gecesi Bağdat'ta 72 yaşında tifüsten ölmüştür. Bu sırada rütbesi Tuğgeneralliğe yükseltilen Kurmay Albay Halil Bey, VI. Ordu Komutanlığına atanmıştır.

Tümgeneral Charles Vere Ferrers Townshend komutasındaki İngiliz ordusu birkaç ay kadar kuşatmada kaldı. Yiyeceklerinin tükenmesi üzerine atlar kesilip yemek olarak kullanılmaya başlandı. İngiliz ordusunda bulunan Hintli müslümanların at eti haram diye yememesi sağlıklarını olumsuz yönde etkilemiş, tabir caizse bir deri bir kemik bir kalmışlardı. İngilizler için durum biraz daha farklıydı; büyük heveslerle başlayan harekâtları hüsrana uğramaya başlamıştı. "Hedef dersiniz Bağdat, yersiniz bin güzel at..." Hintlilerin, kafir ordularının yanında yer alıp İslam'ın mümessili olan imparatorluğa saldırmalarının yanında at eti haram diye yememeleri cahilliklerinin yanında züğürt tesellisinden başka bir şey de değildi! Şöyle bir şey eklemek gerekirse; Hintliler, Şerif Hüseyin ve soygillerinin yaptığı gibi bilinçli ihanet hareketinde bulunmamıştır. Zaten devamında Hint birliklerinin önemli bir kısmı durumu anlamış, hatta İngiliz kaynaklarına göre ordu içinde isyan başlatmıştı.

General Townshend başta yenilgiyi kabul etmese de uzlaşma yoluna gitmiş hatta Ortadoğu'nun yamyamı Lawrance, Halil Paşa'ya 2 milyon sterlin kadar para teklifinde bulunmuştur. Halil Paşa, Selman-ı Pak'ta İngilizlerin geri çekilişini ilk gören kişi olduğu gibi İngilizlerinde bu kuşatmaya fazla dayanamayacağını öngörmüştür. Baltacı devrine atıfta bulunup o devirde olmadıklarını belirten VI. Ordu Komutanı Halil Paşa, şahsına yapılan tüm teklifleri reddetmiştir. Şerefli Türk subayına yakışır şekilde reddettiği bu teklif, orada kayıp verdiğimiz binlerin aziz hatırasına bir saygıydı... 150 günlük kuşatmada açlık ve salgınlara daha fazla dayanamayan İngiliz ordusu 29 Nisan 1916'da teslim olmuştur. On üç bini aşkın asker; 500 kadar subay ve general teslim olmuş; otuz bini aşkın da kayıp vermişlerdir. Bu savaş İngiliz tarihi için bir utançtan ibarettir. Cephe kumandanı Halil Paşa'nın askerlerine yayınladığı tebrik mesajı şu şekildedir: "Arslanlar! Bütün Türklere şeref ve şan, İngilizlere kara meydan olan şu kızgın toprağın güneşli semasında şehitlerimizin ruhları sevinçle gülerek uçarken, ben de hepinizin pak alınlarından öperek cümlelerinizi tebrik ediyorum. Ordum gerek Kut karşısında ve gerekse Kut'u kurtarmaya gelen ordular karşısında 350 subay ve 10.000 erini şehit vermiştir. Fakat buna karşılık bugün Kut'ta 13 general, 481 subay ve 13.300 er teslim alıyorum. Bu teslim aldığımız orduyu kurtarmaya gelen İngiliz kuvvetleri de 30.000 zayıat vererek geri dönmüşlerdir. Şu iki farka bakılınca, cihanı hayretlere düşürecek kadar büyük bir fark görülür. Tarih bu olayı yazmak için kelime bulmakta müşkülata uğrayacaktır. İşte Türk sebatının İngiliz inadını kırdığı birinci zaferi Çanakkale'de, ikinci zaferi burada görüyoruz." (Orduma başlıklı yazısı)

Bu zafer, İngiliz tarihçilere göre Britanya tarihinin en aşağılık teslimiyeti olarak yorumlanmıştır. Halil Paşa da yayınladığı mesajda bu noktaya değinmiş, yüzlerce yıldır kırılmayan İngiliz inadının Çanakkale'den sonra Kut'ul Amare'de ikinci kez tekerrür ettiğine dikkat çekmiştir.

Harpten sonra Halil Paşa'ya Meclis-i Mebusan tarafından altın imtiyaz madalyası verilmiş; Sultan tarafından da 1. Derece Osmanlı Nişanı verilmiştir. Buna nispeten 1967 yılında Şevket Süreyya Aydemir, Halil Paşa'nın anılarını derlemiş, birincil kaynaktan bunları aktarmıştır. Anılar, Akşam gazetesinde parça parça olarak millete takdim edilmiştir. Halil Paşa, Irak cephesinden sonra yeğeni yani Enver Paşa'nın küçük kardeşi, Bakü Fatihisi Nuri Paşa'nın komutasındaki Kafkas İslam Orduları ileri harekâtına katılmıştır. Kafkas İslam Ordusu yapılanması düşünülecek olunursa; zayıflayan çarlık otoritesinden istifade ederek Asya'da boşalan gücü doldurmak için bizzat Enver Paşa'nın emriyle yapılmış, kardeşi Nuri Paşa'nın komuta ettiği bir harekâttir. 1918 yılında oluşan bu harekât, Dünya Harbi yıllarında Kut'ul Amare'den sonra Osmanlı'nın zaferlerini takip eden üçüncü büyük başarı sayılabilir. Mondros'un uygulanması gereği Kasım-Aralık 1918 tarihinde Osmanlı Azerbaycan'ı tamamen terk etmiştir. Kafkas İslam Ordusu'nun çoğunluğu Kazım Paşa (Karabekir) komutasındaki 15. Kolordu'ya katılmıştır. Gerek Azerbaycan gerek Türkiye göz önüne alındığında Bakü cephesi, kurulacak olan devletlerin kaderinin şekillenmesinde büyük katkılar sağlamıştır.

Nurettin Paşa'ya değinilecek olunursa şunlar ilave edilebilir: Gazi Mustafa Kemal Atatürk, Nutuk'ta ondan bahsetmiş, ağır bir şekilde eleştirmiştir. Aynı zamanda Kut'ul Amare'deki vazifesine de değinmiştir... Nurettin Paşa'nın Milli Mücadele yıllarında aldığı görevler ve devamında gelen siyasi manevraları düşünülünce bu eleştirilerin politik yönlü olduğu bellidir. Nurettin Paşa'nın şahsına nazaran Bursa'dan bağımsız milletvekili seçilebilmek için hazırladığı olumluk kitapçığının son sayfasında şu cümleler yazıyordu: "Irak cephesinde iken yerli halkın kendisine vermiş olduğu Peygamber Hazretlerinin Kerbala'da yatan torunu İmam Hüseyin Hazretlerinin kutlu kılıcını taşımakla onur duyar." Atatürk, bu tür söylemleri ulusu kandırmak için propaganda aracı olarak görmüştür; haklı olarak...

1. Dünya Harbi'nde Türk milletinin savaş alanlarına katıldığı tarihte aktif olan en kalabalık orduyu himaye eden Hürriyet Kahramanı, Edirne Fatihisi, Hanedan Damadı, Şehid-i Ala ve Gazi-i Namdar, Ulu Turan İhtilâl Orduları Kumandanı ve Merkezler Merkezi Reisi Enver Paşa'nın amcası Halil Paşa'nın bu zaferdeki katkısı ölçülemezdi. Türk gençliğinin manevi hissiyatında, tarih şuurunda yeni ufuklar açmış olan zaferin 100. yıl dönümü içinde bulunduğumuz

yıl içinde tekabül edecektir. Kut bayramının neden unutulduğu hakkında öne sürölen söylentiler vardır. Bunlardan birincisi, Türkiye'nin Nato'ya gireceği sırada siyasi tutumlardan dolayı yasaklandığıdır. Nato da müttfikimiz olan İngilizler için üzücü bir olayı temsil eden bu zaferin bayramı kuşkusuz, Türkiye için bir yükü. İkincisi ise siyasi olarak içteki çekişmeler... İç ya da dış politika yüzünden unutulduğu yahut unutturulduğu hakkında farklı iddialar olsa da kesin olan şey, bu zaferin milli hafızamızda gerekli yeri edinememiş olmasıdır!

Kut'ul Amare'de kazanılan zaferinin önemsiz olduğunu düşönen meftunlar elbette vardır. Bunlar Çanakkale'yi de zafer olarak görmeyen iptidai ve irticai tutumlarda bulunan insanlardan ibarettir. Kut geçilseydi henüz yıkılmamış Çarlık birlikleri ile İngilizler yüksek ihtimalle Karadeniz'de birleşecekti. Bu birleşme, sadece Anadolu'nun değil Türkistan'ın kaderinde büyük değişimlere sebep olacaktı. Çanakkale içinde benzer durum söz konusuydu. Bütün olarak düşünöldüğünde Türk hanedanlık bünyesinin son timsali olan bu devletin doğru zamanda yanlış kederde vücut bulduğunu düşünmek yanlış olmaz!

Çanakkale, İngilizler için bir mağlubiyetti; Kut'ul Amare ise harp tarihlerine utanç olarak yazılmış bir teslimiyet.. Şehitlerimizin aziz hatırasına rağmen unutilan bu bayramın 100.yıl dönümünde gerekli önemin verileceğini ümit ederek hatıralarda kalmayan hatırlanan bir bayram olması dileğiyle yazımı bitiriyorum...

Rumeli Fatih Süleyman Paşa

1.Dünya Savaşı'nın milletimizin şuurunda bıraktığı etkilerden yediden yetmişe; çoğu kişi, az veya çok, fikir sahibidir.Özellikle, milli maneviyatımızda büyük tesirleri olan Çanakkale Muharebesi'nin, yeri apayrıdır. Çanakkale'yi de biliriz... Peki Gelibolu Yarımada'sını fetheden,Rumeli'ye geçişimizi kolaylaştıran,Osmanlı'nın kurucuları arasında sayılabilecek, "Rumeli Fatih" diye anılan paşamız veya şehzademiz kimdir? "Vatan Şairi" diye yıllarca ismine aşına olmadığımız gür sesli şairimiz, Namık Kemal'in mezarı nerededir ?

Orhan Gazi'nin büyük oğlu,Süleyman Paşa, Osmanlı'nın Avrupa'ya geçişinin öncü ve sembol ismidir.Fethettiği bölgelere,Anadolu'dan getirdiği Türkmen aileleri yerleştirmiştir. Bolayır'ı merkez olarak seçmiş,fetih politikalarını buradan yürütmüştür.Diğer şehzadelerden farklı olarak babasından aldığı yetkiler ile fetih politikaları izlemiştir. Rumeli'ye Türklerin yerleştirilmesi Selçuklu dönemine kadar dayanır.Ancak kalıcı olarak İslam dünyasına kazandırılması Süleyman Paşa sayesinde olmuştur.Genç yaşta vefat etmiştir. Ölüm yılı ile farklı görüşler mevcuttur. Aşıkpaşaoğlu Tarihi ise 1356 yılında öldüğünü söyler. Hüseyin Nihal Atsız'ın derleyip hazırladığı Aşıkpaşaoğlu Tarihi'nde Süleyman Paşa'nın ölümü ile ilgili şöyle bir kısım vardır:

Bir gün avda bir canavar vurdular. Bu canavar kaçtı. Süleyman Paşa ardına düştü.Atının ayağı bir deliğe geçti.At düştü.Süleyman Paşa da beraber düştü. Orada şehid oldu. Bu işlerin tarihi hicretin 758'inde (Milâdî: 25 Aralık 1356-13 Aralık 1357) vâki oldu. Bazıları Orhan Gazi dahi o yılda öldü derler. Ama en doğrusu budur ki oğlu ondan iki ay önce öldü.

Başka bir Aşıkpaşaoğlu tarihinde geçen mısralardan bir kısmı şu şekildedir:

Dünyaya Süleyman geldi,artık .

Kâfir şeytanlarına Süleyman'dan kurtuluş yoktur .

O Kâfir ülkelerine velvele bıraktığı için,

Bugün zaman Türkün olmuştur.

Başka bir şiirde şöyle yazmaktadır:

Gaziler kâfir ülkesine kolayca geçip

Pek çok kâfir sarayını boş hale getirdiler.

Süleyman Rumeli'ne gelince,

Gazilerin ibrîğından şerbet akmaya başladı.

Ellerine pek çok altın ve gümüş aldı

Fakirlik, düşkünlük gitti ve hepsi kendinden geçti.

Süleyman Paşa'nın türbesi Bolayır'dadır. Atı ile birlikte gömülmüştür. Türbede mezarı ile atının yan yana olduğunu gördüğünüzde, eski Türk geleneklerini anımsatan bu durumun delili, hafızalarınızda yer edecektir.

Namık Kemal,Tanzimat dönemi sanatçısı olarak tanınmış,"hürriyet" kelimesini hafızalara kazandıran şair olmuştur.Ateşli bir mücadeleci olan Namık Kemal için sanat,milli duyguların bir aracı olarak kullanılmıştır.Sanat,onun elinde toplumsal bir görev üstlenmiştir.Şinasi'nin açtığı yolda yürüyen Namık Kemal,yenileşmenin temsilcileri arasında yer almıştır.Encümen-i Şu'arâ'nın toplantılarına katılan ve aynı zamanda üyesi olan şair; vatan,millet,halk,hak,istiklal,hürriyet gibi kavramları yüksek sesle haykırmıştır.Kurtuluş çareleri arayan şair, icra ettiği sanatında kahramanlığı temalarının zeminlerine oturtmuş,politik meselelerle de ilgilenmesi vesilesiyle sürgün yıllarını yaşamıştır.

"Ayrıca Şeyh Ahmet Efendi isminde Kuleli Vakası'ndan beri Kıbrıs'a sürgün edilmiş bir alimle tanışır ki, Kemal'in hayatında mühim yeri olan insanlardan biridir." Kuleli Vak'ası 14 Eylül 1859 yılında ihbar ile ortaya çıkarılmış Abdülmecid'i devirerek Abdülaziz'i başa geçirmeyi hedefleyen başarısız bir darbe girişimidir. Tanzimat dönemi ve Kuleli Vak'ası birbirinden ayrılamaz bir tepkinin sonucudur.

1859 yılının Eylül ayı ortalarında İstanbul' da olağan dışı bir hareketlilik kendini gösterdi. Mirliva Hasan Paşa' nın,8 dönemin Mehmet Emin Ali Paşa hükümetine, padişah aleyhinde bir muhalefet örgütünün vücuda geldiği ihbarını yapması sonucu, Bayezid Medresesi müderrislerinden Şeyh Ahmet ve çeşitli askerî rütbeden subaylar, esnaf, medrese öğrencisi ve ulemadan hocalar, Kılıç Ali Paşa Camii' nde bir toplantı esnasında tutuklanarak Kuleli kışlasında hapsolundular. Meydana gelen bu hadise tarihe Kuleli Vak'ası olarak geçmiştir.

Günümüzde büyük bir bilinmezliğe sahip bu darbe girişiminin siyasi ideoloji olarak neye hizmet ettiği hâlâ tartışma konusudur.Kimilerine göre modern, kimilerine göre iptidai ve irticai bir kimliktedir. Kimilerine göre, Jön Türklerin meşruiyet kaynağıdır.Son dönemlerde de siyaset vasıtası ile gündeme haber olmuş bu başarısız girişim,Türk siyasi tarihinde kesinlik kazanamamış ender vak'alardandır.

Namık Kemal Gelibolu'ya mutasarrıf olarak gönderildiğinde,burada, Vatan yahut Silistre oyunu,1873 yılında Gedikpaşa Tiyatrosu'nda sahnelenir.Halkın galeyana gelmesiyle olaylar çıkar. Burada görüleceği üzeri,Namık Kemal'in sanatı milli duyguları harekete geçiren bir vasıtaadır.

1884 Ekiminin 16'sında vazifesi evvela Rodos'a, biraz sonra orası vilayet merkezi olunca Sakız'a nakledilmiştir. Namık Kemal bu adada 1888 senesi Kanun-ı evvelinin 2.günü çifte zatürreeden ölmüştür.Cenazesi,bu husustaki arzularından bahsederek Ebüzziya'nın saraya yaptığı müracaat üzerine,irade ile, Bolayır'a nakledilmiş ve orada çok sevdiği Rumeli fatih Süleyman Paşa'nın yanına gömülmüştür.

Kaynakça:

1)Atsız, H.N. (1970),Aşıkpaşaoğlu tarihi (s.56),İstanbul:Ötüken

- 2)Yavuz, K. ve Saraç, M.A.Y. (2003), Aşık paşazade Osmanoğulları'nın tarihi (s.109),İstanbul: K Kitaplığı.
- 3)a.g .e (s.108)
- 4)Tanpınar, A.H.(2013,22.baskı),On dokuzuncu asır Türk edebiyatı tarihi (s.356),İstanbul:Dergah
- 5)Tanpınar, a.g.e (s.361)

Her yağmur,sözlerini heceler;her damla, gözlerinde geceler

"Nereden başlamak gerekirdi? Yalnızlığımın sahibi miydin? Kalabalıkların yalnızlığı mı? Çirkinliklerin güzelliği miydin? Güzelliğin şöhreti mi ? Herhangi biri miydin ? Her şeyi kaplayacak bir tümce mi? Yalnızlığımın da kalabalıkların da hükümdarıydın...Güzellikte sendeydi...Gerçekleri süsleyen rüya da sendin...

Ben, rahatsızlık vermek istememiştim sana! Senin saçının teline bile bakmaya kıyamazken sana rahatsızlık verebileceğimi mi düşündün? Duygularım,bir saplantıdan ötesiydi...

Her şey senin için değerdi,değerliydi...Güzelsin...Benim gözümde en saf ve en güzelisin! Mecnun'un Leyla'yı gördüğü gözle işte...Güzelliğin de geçicidir,belirteyim.İleride güzelliğinden eser dahi kalmayınca beni hatırla. Hatırla ki yüreğin sızlasın! Yalnızlığın kollarında boğuşurken beni hatırla.Hatırla ki gözlerini yaşlar bürüsün! Evet,bir gün bütün bunların ne demek olduğunu anlayacaksın.Anladığında ise haline acıyacaksın. Ve...Seni ilk günkü çocuksu yönümle seviyor olacağım...

Bakışlarındaki soğukluğu kalbimin derinliklerinden gelen sıcaklıkta hissediyorum.Sanki,nefes alamıyorum; hiçbir şey göremediğim gibi de hiçbir şey duyamıyorum.İçimdeki tarifsiz duyguları kelimelere dökmeye çalışıyorum.

Devrildi,gitti umutlar; bu devrân ki hayalleri tırpanladı.Kadere razı olmakta varmış.Nice kayboluşlarda savrulup gitti,uzaklarda çok uzaklarda kaldı! Biri,farz et ki biri..."

Okudu ve bu yıpranmış , taze duygularının yansıdığı bu kağıdı cebine koydu. Herkes için sıradan bir gündü,hızlıca yürümeye başladı. Güneşin tüm kızgınlığı ile yeryüzünü cezalandırdığı bir zamanda aniden bulutlar belirdi. Birden yağmur yağmaya başladı; güldü... Gökyüzü, yenilgime gözyaşlarını döküyor,dedi.Bu kadar iğrenç bir cümle söyleyebileceğini kendisi de düşünmemişti.Sessizce birkaç cümle mırıldandı:Yağmurlar eşliğinden geldiğin yüreğimden, gözyaşlarım eşliğinde çıkıyorsun. 21-04-2014

Yıllar geçmişti; bir gün, eskimiş bu kağıdı, kitabının arasında buldu. Tekrardan okudu,baktı,baktı ve uzun uzun tekrar baktı. Şaşırıyordu; yazı, kendi el yazısıydı. Lâkin bunları, o yazmış olamazdı. Bir an şizofren olduğunu düşündü. Sonra hatırladı,bunun tek açıklaması olabilirdi:bir kitaptan beğendiği bölümü yazmış olmalıydı! Başka türlü mümkün değildi,olmamalıydı!

4 Ağustos 1922

Ortaokul'da sınavlara çalışırken 1.Dünya Harbi'ni işlediğimizi net bir şekilde hatırlıyorum. Tarihe az çok ilgim vardı. Sarıkamış konusuna geldiğimde her kaynakta belli başlı şeyler yazıyordu:Kafkasları aşıp Turanı kurmak, İran petrollerini ele geçirmek... İşte 90.000 ya da 120.000 askerimizin boş hayallere kurban edildiği yalanı dillerde türkü olmuştu. O yaşlarda coğrafi mesafeler ile aram pek iyi olmadığı için küçük zihnimde farklı şeyler canlandırırdım. Sarıkamış ile Moskova'yı komşu iki şehir sanıyordum. Ne bileyim, Sarıkamış'ın Anadolu'ya ait bir yer olduğunu. Sanki Ruslar Anadolu'ya değil de biz Moskova'ya kadar gitmiştik. 3.Ordu'nun askeri nüfusunu bilmeden , arşivlerin açıkladığı rakamları bilmeden bir yalandı, dillerde dolaşıp gidiyordu.Hele Enver... Sarıkamış deyince aklıma gelen tek isim oydu. Enver,Enver,Enver ! O kadar yiğit senin hırsına kurban gitti diye hayıflanırdım. Sarıkamış'tan sorumlu komutan Enver olmalıydı. Rütbesini bilmiyordum,zaten önemli işler yapsa adı unutulur muydu hiç? Sarıkamış'ta Enver kaybetmişti. Peki, Enver nerede kazandı? Enver'in kaybetmesini neye göre yargılıyordum? Bir gün ,Enver Paşa'nın Harbiye Nazırı olduğunu öğrendim. O da neydi ki ? Galiba Sarıkamış'a özgü Enver'e verilmiş bir rütbe olmalıydı. Nasıl da bilemedim: Çanakkale'yi, Kut'ul Amâre'yi, Bakü'de ki Kafkas İslam Ordularını. Enver Paşa,yenilgiden hissesine düşen payı, fazlasıyla alırken, zafere edilen payda adı bile geçmezdi. Bunu sorgulama gereği duymazdım. Kaynak kitaplarda "Basmacı" denilen isyan(!)dan bir iki cümle ile bahsedilip geçilirdi. Aklımda tek şekillenen tek şey, Sarıkamış'ın mağlup ismi Enver, Türkistan gibi huzurun vücut bulduğu yerleri de karıştırmıştı. Pardon, Türkistan dedim... Orta Asya olmalıydı; Türkistan'ı bir il olarak bilirdim.Galiba Basmacı İsyanı, Asya'da çıkan ilk ayaklanmaydı; birkaç ay sürmüş olmalıydı. Yoksa kutlu davanın 1917-1924 yılları arasında yoğunlaşmış 1934'e kadar sürdüğünü nereden bilebilirim? 1917'den önce yüzlerce kez bağımsızlık hareketi girişiminin olduğunu nereden bilebilirim? Türkistan'da milyonlarca Türk'ün başlattığı şahlı hareketini,istiklal mücadelesini saymıyorum. Yakup Han değil miydi, Sultan Abdülaziz adına para bastırıp hutbe okutan? Bunun gibi birçok olayı yok sayıp yüzlerce yıla sığmayacak istiklal davasını isyandan öte göstermeyip birkaç başıboş ayaklanma gibi işleyen bir tarih sisteminin zihnimde yarattığı etki bu kadar olabilirdi.

Hani Osmanlı'nın son 10 yılında iktidara gelen ihtilâlciler bir parti vardı:İttihat ve Terakki. Sanki Osmanlı İmparatorluğu yükselme devrini yaşarken aniden bu parti belirdi ve Osmanlı'yı yıktı. Zaten Tunus(1881), Mısır(1882) ve Kıbrıs'ı da Enver verdi! Osmanlı'nın Afrika'da ki bir çok toprağını da Enver kaybetti! Hele Trablusgarp'ı da kaybedip adaları terk eden de bu mübarek olmuştu! Yeşilköy Antlaşması öncesi Rusları boğazlara kadar da Enver getirdi! 93 Harbi'nde kaybeden Enver'di! Romanya,Karadağ,Sırbistan gibi azınlıkların da bağımsızlığını Enver verdi! Navarin'de donanmayı imha ettiren de Enver'di! Dünyanın en büyük 3.donanması Osmanlı'dayken donanmayı işleyemeyen de Enver'di! Kapitülasyonları da Enver verdi! Osmanlı'da israfı da Enver başlattı! Koskoca imparatorluk, Mısır'ın valisine yeniliyordu; bundan da Enver sorumluydu! İsyancı Şerif Hüseyin'in oğlu Hicaz Kralı Abdullah, kaleme aldığı hatıralarında İttihatçılara olan büyük kinini kusuyordu: Mekke'nin Kralı Hüseyin değil, Kanun-i Esasi'dir dedikleri için.Hiç düşünülecek iş miydi? Hürriyet naraları ile gelen bu parti,Türk'ün,İslam'ın menfaatini düşünecek bir pozisyonda mıydı? İttihatçılar, her azınlığa bağımsızlığını vermeliydi; ümit edilen bu değil miydi? Yüzlerce yıldır itilip kalkılmış bu coğrafyanın özünü düşündükleri için hain oldular...

Savaş yaklaşıyordu...Osmanlı'nın savaşa girmeme gibi şansının olmadığı herkes tarafından peyda olmuş bir gerçektir.Yayılmacı,sömürgeci devletlerin çıkaracağı savaşta, Osmanlı gibi yorgun ve hasta(!) bir imparatorluğun itilaf grubunun yanında savaşa girebileceğini düşünmek bile komediden ibaretti.Savaş öncesinde Cavit Bey ve Cemal Paşa , İngiltere ve Fransa yetkilileriyle görüşmüştü.Bu da olumsuzlukla sonuçlanmamış mıydı? Osmanlı,Almanya yanında savaşa itilmişti! Hâlâ,dünya savaşının çıkış sebebini anlayamayan bir çok zihniyet, Osmanlı'nın savaşa keyfi katıldığını düşünmekte ısrarlı idi.

Şimdi ironiyi bir köşeye bırakıyorum...

27 yaşında "Hürriyet Kahramanı" nidaları ile başlamıştı... Kahramanlığın modeli,bestelenmiş marşların hitabı artık İsmail Enver olmuştu! Bir zamanlar imparatorluğun kalbi olan Edirne, Balkan Harbi'nin aziz hatırasını taşıyan öksüz bir şehirdi. Serhat şehri; genç Türklerin kalesi olan bu şehir, Bulgarlara bırakılmıştı. İsmail Enver, Bâb-ı Ali'nin devamında Edirne'yi aldı...Kır atı ve şehadete susamış neferleri ile Edirne'yi kurtarmıştı. Artık, "Edirne Fatihî" buhranlı yıllarda İslam dünyasına umut aşılamıştı. Naciye Sultan ile evlenip hanedan damadı olmuştu. İttihat ve Terakki ile yıldızı da kısa sürede parlamış , Türk ordularının kumandanı olmuştu.

Harbiye Nazırı olduktan kısa bir sürede ordu da reforma başladı. Riya ve para ile rütbe satın alan kirli üniformalı subaylara karşı tasfiye operasyonu başlattı. "Gençleştirme" politikası ile orduyu dinamikleştirdi. Balkan Savaşları'nda köhneleşmiş savaş sanatını tekrardan şahlandırmıştı da ne kıymeti olmuştu ?

Enver Paşa, Teşkilat-ı Mahsusa gibi mükemmelliği temsil eden bir teşkilatı vücut haline getirdi.Kendi kabına sığmayan bu teşkilat,Türkistan'a kadar kök salmıştı. Kuşçubaşı Eşref Bey'in kardeşi Hacı Sami Bey'in başında bulunduğu beş kişilik bir ekip Türkistan'a gönderildi.1916 yılında Kırgızların başlattığı Yedisu ayaklanmalarında kilit nokta oluşturan beş Türk,Ruslara büyük kayıplar verdirdi. Adil Hikmet Bey'in anılarında bahsettiği bir elinde kılıç bir elinde meşale taşıyan ihtilâlciler,kendileri oluyordu. Daha sonra Türkistan'dan ayrılmayan Hacı Sami Bey, Enver Paşa'nın Türkistan'da davaya katılmasına yardımcı olmuş,orada teşkilatlanmıştı.

Teşkilat-ı Mahsusa'nın tanıdık simalarından olan Süleyman Askeri Bey, İngilizlere karşı savaşırken evlatlarının şehit düştüğüne dayanamayıp hayatına son vermişti. Enver Paşa'nın emri ile cepheye giden bu teşkilatçı ismin hayatını kaybetmesi, Sarıkamış'ta 3.Ordu Kumandanı Hafız Hakkı Paşa'nın sözlerini hatırlatıyordu: "Şereften başka her şey

mahvoldu..." Çağın değıştiği o yıllarda Basra'dan Bağdat'a ilerleyen İngilizler, teknolojinin gücünü gösteriyordu. Dikenli tellere askerlerimiz kurban edilirken tarihte ilk kez uçak ikmal denemeleri bu cephede oluyordu.Tel makasının neye benzediği toprağın kanla sulanmasında beliyordu. Zırhlı İngiliz gemileri dünyaya kafa tutarak ilerlerken Fatih'in torunları Dicle'nin iki yakasına zincir çekip engel oluyordu. Bütün zorluklara rağmen Britanya'nın yenilgisi ile sonuçlanan muharebenin ismi Kut'ul Amâre'ydi...Enver Paşa'nın amcası Halil Paşa, Kut Kahramanı olmuştu !

1.Dünya Harbi'nin devam ettiği yıllarda Kafkasları aşip Bakü'yü Ermeni ve Rus işgalcilerden temizleyen ordunun başında Enver Paşa'nın kardeşi Nuri(Çilligil) Paşa vardı. Bunun devamında bir eylül akşamında İngilizler de Bakü'yü terk edecekti. Kafkas İslam Orduları adı altında toplanan bu ordu büyük başarılar elde ederek kıyımın önüne geçmişti. Osmanlı'nın savaştan çekilmesi ile birlikte askerlerimiz de gözyaşları Bakü'den ayrılmıştı. Azerbaycan,bu orduyu hep hatırlayacaktı...

Türkistan'a geçen Enver Paşa, artık bir Korbaşı'ydı. Büyük hayallerle gittiği ata topraklarında milletine umut oldu. Korbaşı'lar onu Batı'dan gelmiş bir subay olarak görüyordu. Halifenin ordusunun kumandanlığını yapmış Enver, İstiklal için Türkistan'daydı. Sabık Harbiye Nazırı,Rusların bütün dikkatini Türkistan'a yoğunlaştırmış,dünyanın gözü oralara dikilip kalmıştı.

Tarihin tozlu sayfalarına bir not düşüldü:Enver Paşa,4 Ağustos 1922'de Kurban Bayramı'nın birinci gününde Tacikistan sınırları içinde bulunan Âbırderyâ köyü civarında Cegan Tepesi'nde şehit oldu. Kahbe kurşunların hedefi olan Enver Paşa'nın dilinde kanayan "ALLAH" nidası, Türkistan'ın istiklal haykırıışlarına yankı bulacaktı. İstiklal kokan hatıralar, Paşa'nın ardına devrilmişti. Çekilecek bir yer, kazanılacak bir savaş kalmamıştı. Buhara'nın sadık beylerinden Devletmend Bek'te şehit olmuştu. Enver Paşa'nın şehadete ermesiyle çarpışmayı bırakıp kaçanlar oldu.Yanıdaki mücahitler ile şehit olan Paşa'nın atı Derviş bile cansız bir şekilde efendisinin başında son vazifesini yerine getirmişti . Uzun bir süre Paşa ve Devletmend'in cansız bedenleri meçhul bir şekilde kaldı.

Enver Paşa'nın daha önce 13 defa şehadet haberi çıkmıştı. Kimse inanamıyordu. Asıl gerçek sonradan anlaşıldı. 5 Ağustos sabahı, Çegan Köyü'nde on binlerce insan toplanmış, şehitlerin naaşlarının başında bekliyordu.Tekbirler,mersiyeler,ağıtlar sıra sıra sel olmuş akıyordu. Enver Paşa ebediyete uğurlanıyordu... Korbaşılar,son umudunu kaybetmişti. Makedonya'da Türkistan'a kadar 41 yıllık bir hayata sığmış bu büyük şahsiyetin hayalleri yüzyıllara sığamamıştı. Türklerin harp sanatının bütünleştiği kılıç, modern çağın makinelerine mağlup olmuştu. O yıllarda Türkistan'da yeni doğan bebeklere Enver ismi verilmişti.

19 Mayıs Dair

7 Ekim 1808'de Rumeli'den III.Selim'i kurtarmak için gelip saraydaki IV.Mustafa cinayetini önleyemeyen ama ikinci hedef kişi olan veliahd-ı saltanat Şehzade Mahmud'un hayatını kurtarıp tahta çıkararak Rusçuk Âyanı Alemdar Mustafa Paşa ve daha çok bugünkü Bulgaristan bölgesinin Rumeli âyanı denilen derebeyler İstanbul'u kendi orduları ile doldurmuştu.Padişahla imzaladıkları Sened-i İttifak'ın devlet sistemi içinde ve saltanatın ananesi yönünden tek tarifi olabilirdi:küstahlık.[1] Sultan II.Mahmut döneminde Sırp ve Yunan isyanları baş göstermiş,Osmanlı donanması Navarin'de imha edilmiştir.Mısır Valisi Kavalı Mehmet Ali Paşa'nın Suriye ve Anadolu'ya kadar gelmesi Osmanlı ordusu adına ayrı bir rezillik olmuştur.Bunlarla birlikte Mısırlı zenginlerin İstanbul'a gelişiyle birlikte Osmanlı israfı öğrenmiş,bu israfın öncüsü, Abdülmecid olmuştur.

Sultan Aziz yüz milyonluk borçla saraylar yapıyor.İngilizlerden sonra cihanda üçüncü derecede kuvvetli donanma yapıyor."Millet,millet dediğin bu hayvan herifler değil mi?Her şeyden evvel ordu donanma!" diyor.İnsansızlıktan o donanma Karadeniz'de Tuna'da bed-nâm oluyor,ordu kötü ellerde perişan oluyor.Son Balkan Harbi milli mevcudiyetini anlayamamış bir kitlenin hamiyetsizliğini pek kanlı olarak gösteriyor.Yaşamak için kuvvetli olmak lazımsa,yaşamak için kuvvetli bir ordu,kuvvetli donanma lazımsa bu yeni ordu,bu yeni donanma için fikren,iktisaden kuvvetli bir millet lazımdır.[2]

Binaenaleyh, Abdülhamid döneminde en iyi liseler açıldı,modern anlamda eğitim gelişti.İnsanların okuması; doktor,zanaatkâr,asker gibi birçok meslek grubunda zirve hedeflendi. Ama bu düşünüp sorgulamaya müsaade gösterilemezdi; büyük bir sansür uygulanmaktaydı.İşte bu sansürün karşısında Enver,Talat,Cemal,Mustafa Kemal,Kazım Karabekir,Fevzi Paşalar vardı.Mehmet Akifler,Elmalılı Hamdiler vardı.Yüzlerce yıl boyunca can çekişmiş,yok olmaya yüz tutmuş bir imparatorluğun "Milli Mücade"yıllarında Anadolu'da muhteşem bir kadro ile idare edilmesi tesadüf olamazdı.Her şeyden evvel,Samsun'a giden yol,sonun başlangıcı olmuş,yeni ufukları açmıştı. II.Mahmut,Abdülmecid,Abdülaziz,V.Murad derken gelenek Abdülhamid döneminde de bozulmadı.93 Harbi,Osmanlı'nın sarsıldığı savaştır.Ruslar boğazlara kadar dayanmış,Osmanlı'nın çöküş belgelerinden olan Yeşilköy(Ayastefanos) Antlaşması imzalanmıştı.Toprak kayıpları domino taşı misali birbirini izlemiştir. Bulgaristan'ın bir kısmı prenslik olmuş,Kıbrıs sözde geçici olarak İngiltere'ye terk edilmiş;Romanya,Karadağ ve Sırbistan bağımsızlıklarını elde etmişti.Bosna-Herseğin kaderi Avusturya-Macaristan'a bırakılmış,1881'de Tunus Fransa'ya,Teselya bölgesi ve Narda kazası Yunanistan'a terk edilmişti.Mısır da 1882'de İngiliz işgaline uğramış,Girit meselesi de ayrı bir yara açmıştı.Doğu Trakya 1885'te Bulgaristan ile birleşti.Ve yeni yetişen nesli en etkileyen buhranlar serisi tamamlanıyordu.Görüldüğü üzere II.Abdülhamid döneminde bir karış toprak dahi kaybedilmemişti(!) 1908'den önce Makedonya,Osmanlı'nın kanayan yarasıydı.1.Dünya harbine giden yoldaki kıvılcımı körükleyen Balkan Savaşları,imparatorluğu yıkılış sürecine sokmuş,ciddi toprak kayıplarına sebep olmuştur. İç ve dış politikadaki ağır hataların sonucu olan bu savaşın evveliyatı da önemlidir:Rumeli alevler içerisindeydi... Balkan Harbi çıkmadan önce Rumeli'de büyük bir isyan vardı. Çete savaşları bitmek bilmiyor,iç savaş tetikliyordu.Aynı zamanda Türkçülük orada filizleniyor;İttihat ve Terakki'nin güç kazanma noktası oluyordu.Yıllarca devam etmiş,milletin bünyesini kemiren istibdat idaresi de millet bekasının önündeki felaket olmaya devam ediyordu!

Asırlar boyunca Türk yurdu olan bu topraklardaki isyanlar,acı gerçeği ve bu gerçeğin getirmiş olduğu yenilginin habercisiydi.Kut Kahramanı Halil(Kut) Paşa,hatıralarında bu gerçeği farklı bakıştan dile getirmiştir:"Mektebi bitirmiştik.Kuralarımız çekiliyordu.Ben III.Ordu'ya düşünce sevinçli,heyecanlıydım.En yakın ve sevdiğim arkadaşım ve biz tevkif edildiğimiz zaman evimize koşup zararlı evrakı,kitapları Padişah'ın hafiyelerinden önce bulan ve imha eden Şevki'nin kurası IV.orduya çıkmıştı.IV.Ordu merkezi Erzincan'daydı.Şevki'ye bu ayrılışımızın üzüntüsünü anlatmak istedim.Fakat,o talihinden memnundu.Çünkü daha mektep sınırlarındayken de her vesileyle şöyle konuşuyordu,Allah benim canımı Türkler içinde alsın,ben senin gibi deli değilim.Nasıl olsa gâvura kalacak topraklar için ölmek istemem."

Bu perişan kafileler,eski istilâ ordularının Balkanlar'da,Tuna'da ve daha ötede yerleşip,köy,şehir,kale kuran eski,fatihlerin geri dönen çocukları,kalıntılarıydı. Şahin atlar üstünde Avrupa'ya giden ataların bu çocukları,şimdi her tarafında torbalar,bakraçlar sarkan bu gıcırtılı arabalarla,yüzyıllarca süren bir egemenliğin ellerinde kalan bu hazin artıklarını geriye doğru taşıyorlardı.[3]

Balkanlar Osmanlı'nın inkişaf ettiği yerdir.Atatürk'ün doğduğu yerin Selanik olması ve gelişen milliyetçik akımının etkisi Balkanların içinde bir hayli hissedilmesi itibariyle onun fikri dünyasını etkilemiştir.İmparatorluğun sahip olduğu geniş sahalar,belki de onun gelişimini etkileyen en önemli faktörlerden biriydi. Balkanlar,Anadolu,Suriye,Kuzey Afrika gibi yerlerde görevden göreve koşturmuş birçok kültürü tanıma imkanı olmuştur. Onların neslinin buhranı da bu çözümsüzlükteydi.

Dalga halinde gelen bu gelişmeler, 1.Dünya Savaşı'nda Türk milleti için yok olma noktasına gelen hatıralar dizgisini oluşturmuştur. Cephelerde kaybetmiş olduğumuz aziz şehitler; cephe gerisinde kıtlıktan,hastalıktan,ihanetlerden gelen ölümler ,millet tarihimiz açısından yeniden dirilişimizin bedeli olmuştur.Savaş sonunda büyük bir yenilgi hissemize düşmüş,işgaller başlamıştır.Mondros'un getirmiş olduğu çaresizlik için yeni bir çıkış kapısı gerekiyordu.Mevcut sistem çökmüş,içimizdeki hainler,yıkık imparatorluğun bünyesinde türemişlerdi. Fatih'in İstanbul'una, Fransız Doğu Orduları Başkumandanı General Franchet d'Esperey'in 8 Şubat 1919'da şehre beyaz bir at

üzerinde girmesi, çaresizliği son demine getirmişti. 15 Mayıs 1919'da İzmir işgali tarihin dönüm noktasını değiştirecek olaylar zincirinde bir şok etkisi yaratmıştır. Anafartalar'da kazandığı şöhret ile tarihin sayfalarına altın harflerle yazılmış Mustafa Kemal, millet hafızasındaki yerini koruyordu. Anadolu'ya ordu müfettişi olarak gönderilecekti... Mustafa Kemal'in 9.Ordu Müfettişliği'ne tayini resmi olarak 30 nisan günü Takvim-i Vekayi'de yayınlanmış, 1 Mayıs 1919 tarihli İktidam gazetesi manşetten tüm dünyaya duyurmuştur. Mustafa Kemal'e verilen yetkiler, Osmanlı tarihinde bir Paşa'ya verilmiş en geniş yetkilerden biriydi. 19-25 Mayıs tarihleri arasında Samsun'da kalan Paşa'nın güvenliği tehlik altındaydı. 200 kadar İngiliz işgalci ve Pontus çeteleri şehirde cirit atıyordu. İngilizlerin varlığı Rumları şımartıyordu. Yıllardır bitmek tükenmek bilmeyen savaşlar, Anadolu'yu da yıpratmış, tüketmişti. Bir yerlerden başlamak gerekiyordu. Canlarını vatan yoluna feda etmeye hazır olan sevdalıların düşüncesi belliydi: silahlı mücadele! Peki nasıl olacaktı? Anadolu'da ne kalmıştı; zenginlik mi? Rahatlık mı? Anadolu'da yitip gidenlerin, nesiller ötesine bırakacağı yayla türkülerini kalmıştı. Yine zaman Türk'ün olacak, yeniden mücadele kazanılacaktı. İşte bir silsile halinde gelen savaşların bırakmış olduğu harabenin yeniden inşası bir vapurun maziye olan yolcuğu ile başlar. Peki Mustafa Kemal'i bu kadar yetkilendiren nedenler arasında neler sayılabilir? Çanakkale'de kazandığı şöhret ve keskin zekası onu diğer subaylardan ayıran en önemli faktörlerdendir. Aynı zamanda İttihatçılar gibi adı o dönemlerde Ermeni olaylarına karışmamıştı; Batılılar tarafından da harp suçluları arasında görülüyordu. Aynı zamanda Mustafa Kemal Paşa, velihtliğinde Sultan Vahdettin tanışmıştır.

"Yollar vardır, meçhulün önümüze serdiği çizgilerdir. Bu yollarda yolcu, talihinin tezgâhında kendi kaderini dokur. Mustafa Kemal'in Samsun'da başlayıp Erzurum'a, Sivas'a çıkan ve sonra Ankara'ya, İzmir'e ulaşan yolculuğu da böyle bir yolculuktur. Bu yollarda o, talihiyle boğuştu. Kaderini dokudu ve onun kaderi bizim de kaderimiz oldu." (Aydemir, 1997:17)

Nutuk, Atatürk'ün Samsun'a çıktığı günden itibaren başlar. "Efendiler, ben bu kararların hiçbirinde isabet görmedim. Çünkü bu kararların dayandığı bütün deliller ve mantıklar çürüktü, temelsizdi. Gerçekte, içinde bulunduğumuz o tarihte, Osmanlı Devleti'nin temelleri çökmüş, ömrü tamamlanmıştı. Osmanlı memleketleri tamamen parçalanmıştı. Ortada bir avuç Türk'ün barındığı ata yurdu kalmıştı. Son mesele bunun taksimini sağlamaktan ibaretti. Osmanlı Devleti, onun istiklâli, padişah, halife, hükümet, bunların hepsi anlamı kalmamış birtakım boş sözlerden ibaretti.

Neyin ve kimin dokunulmazlığı için kimden ne gibi yardım sağlanmak isteniyordu?

O halde ciddi ve gerçek karar ne olabilirdi?

Efendiler, bu durum karşısında bir tek karar vardı. O da milli hakimiyete dayanan, kayıtsız, şartsız, bağımsız yeni bir Türk devleti kurmak! İşte, daha İstanbul'dan çıkmadan önce düşündüğümüz ve Samsun'da Anadolu topraklarına ayak basar basmaz uygulanmasına başladığımız karar, bu karar olmuştur." [4]

19 Mayıs 1919 tarihi, Milli Mücadele'nin başlangıç tarihidir. Bu tarih, Atatürk'ün isteği üzerine "Gençlik ve Spor Bayramı" olarak ilan edilmiştir. Atatürk, Türk istikbalinin gençlerin omuzlarında yükseleceğine inanıyordu. Gençliğe Hitabe'de Türk gençliğine emanet ettiği değerler vardır; bu değerleri koruyup nesiller ötesine aktarabilecek yegane güç Türk gençliğidir. 19 Mayıs 1919, gelenekten geleceğe olan köprü'nün başlangıç tarihidir. Yüzlerce yıl boyunca mezalime uğrayan Türk milleti, küllerinden yeniden doğarak şahlanışa geçmiştir. Bu şahlanışın ilk adımı da Samsun'da başlamıştır. Atatürk'ün doğum tarihi sorulduğu zaman Samsun'a çıktığı günü işaret etmesi de unutulmaması gereken ve Samsun'un öneminin anlamaya yeterli olan bir örnektir.

Samsun'a çileli bir yolculuğun ardından varan Bandırma Vapuru, 1925 yılında bir Türk armatör tarafından satın alınmış ve birkaç ay içinde hurda olarak parçalanmıştır. 2001 yılında yeniden inşası yapılmış, 2003 yılında Bandırma Müzesi olarak Samsun'un Canik ilçesinde açılmıştır.

Dipnotlar

[1] Ortaylı, İ. 2014, İmparatorluğun Son Nefesi (s.41), İstanbul: Timaş

[2] Bardakçı, M. 2014, Haffız Hakkı Paşa'nın Sarıkamış Günlüğü (s.34), İstanbul: Türkiye İş Bankası

[3] Aydemir, Ş. S. 2013, Suyu Arayan Adam (s.17), İstanbul: Remzi

[4] Atatürk, K., Nutuk 1919-1927 (sy.9), Hazırlayan: Prof. dr. Zeynep Korkmaz, Atatürk Araştırma Merkezi, Ankara 1998

Kaynakça

[1] Aydemir, Ş. S. (1997), Tek Adam 2. Cilt, İstanbul: Remzi

[2] Bardakçı, M. (2006), Şahbaba, İstanbul: İnkılâp

[3] Akyol, T. (2008), Ama Hangi Atatürk, İstanbul: Doğan

[4] Çifci, E. (2015), Kutül-Amare Kahramanı Halil Kut Paşa'nın Hatıraları, İstanbul: Timaş

Aşeka ve Piyon

Sonbahardı... O kadar sıcaktı ki bu sıcaklar mevsimine ezber bozdururdu. Güneş tüm hiddeti ile yeryüzünü cezalandırıyordu. Bir deli rüzgar esip geçti. Peşi sıra yağmur yağdı; gök ağlıyordu... Neredeyim ? Nasılım ? Issız bir bank başındayım; ruhumun hicretini izliyorum. Hayal meyal gidiyor zaman; yalan söylüyorum, yalan yazıyorum... Başka bir âlem başka bir özlemdeyim. Bir masal anlatayım dedim ve başladım : Bir zamanlar bir orman varmış. Tüm hayvanlar mutlu mesut yaşamış. Ormanın kralı olan aslanın asaleti, tüm hayvanları kışkırtırmış. Aslan ki, ormanın kralı olduğundan heybetine yaklaşıp ne hacet! Her zaman güçlü ve hızlı olduğundan övünüp düşmanlarının bile kendisini hedef alacağını, diğer hayvanları ciddiye bile almayacağını savunmuş. Bir gün, balta girilmemiş bu ormanlara insanoglu saldırmaya başlamış. Bu durum, tüm ormanda yaşayan canlılarda bir şok etkisi yaratmış . Ormanda ki düzen , günler içinde yok olmaya başlamış. İnsanlarla direk bir mücadele yaşanıyor , yaşanmadığı gibi yanlarına bile yaklaşılamıyormuş. Ama bu durum tersine dönmüş. Bir zaman sonra insanların çoğu ölmeye başlamış. Tüm hayvanlar bunun sebebini aslan olarak görmüş ve ona secde etmeye başlamışlar. Çok yaşa kralım! Çok yaşa kralım! Artık bu mücadele gücün mücadelesi olmuş; ormanın içinde yaşayıp güçsüz olan canlılar dışlanmaya başlamış. Sinekler, böcekler, sürüngenler, ağaçlar etkisiz görülüp ayıplanıyormuş. Önünde secde edilen aslan, bu durumdan gurur duymuş ama anlamadığı bir şey de varmış. İnsanları öldüren kendisi değildi; peki kim öldürmüştü ? Zaman içinde ormanda barınamayacağını anlayan insanlar, ormanı birer birer terk etmeye başlamış. Zafer ormanındı! Günlerce kutlamalar olmuş, zafer naraları atılmış. Aslana şiirler yazılmış, şarkılar söylenmiş... Aslan ise bu durumdan gayet memnunmuş. Bir gün Aşeka isminde bir sarmaşık isyan etmiş.

-Eyyy! Bu ormanda yaşayan canlılar siz sanıyorsunuz ki bu kıyıma engel olan aslandı. Hayır,hayır... Bu zaferin gerçek sahipleri sineklerdir. Tüm canlılar Aşeka'ya hiddetle tepki göstererek :

-Aşeka sen hareket edemediğin ve güçlü olmadığın için aslanın zaferini kışkırtıyorsun. Kışkırttığın için aşağılık sineklere sebep buluyorsun. Bu zaferi kendine pay edemeyeceğin için en aşağılık olan hayvanlara itham ediyorsun. Lanet olsun sana Aşeka!

Ormanın kızgınlığından hissesine düşen payı alan Aşeka'ya büyü yapılmış. O zamandan sonra artık Aşeka, o çok sevdiği ağaçları sarmalayıp kurutan bir günahkar olmuş...

Herkes ağaçları dışlıyordu. Ama en çok kanayan onlardı. Herkes Aşeka'ya lanet okuyordu. Ama doğruları söyleyen oydu. Gerçek zafer kaybederken kazanmayı bilenlerindi. Korkular vardır. Hayvanlarda bu korkuların kısmi parçasıdır. İnsanlara korktuğu hayvanlar sorulduğu zaman, çoğu kişi genelde yılan, köpekbalığı, akrep gibi hayvanları sayar. Yapılan bilimsel araştırmalar, en çok insan ölümlerine sebep olan hayvanın sinek olduğunu gösterir. Masalın gerçek kahramanları sineklerdi. Sineklerin saldırısı sonucunda yaşanan bulaşıcı hastalıklardan insanlar, bitkin düşüp kaçmıştı. Hepimiz böyle değil miyiz? Görülene odaklanıp görünenin ardındaki asıl gerçeği görmezden gelmez miyiz? Peki bir gün önemsemediğimiz gerçekler yüzünden bertaraf olursak aman dilenmek için hakkımız olur mu? Ünlü bir düşünür "piyonlar satrancın ruhudur" demiştir. Önemsiz gözüken bu taşlar aslında kritik bir önem taşımaktadır. Hayatta öyle değil midir ? Yeri gelir bir piyon, vezir olur ; yeri gelir bir piyon, rezil olur. Piyonlara şah muamelesi yaparsak rezil olma dediğimiz aşama gerçekleşir. Hayatının merkezine bir kişiyi koyduğu zaman hayallerinin ne olduğu değil neden koyduğu önemli olmaz mı? Siz siz olun: piyonlara vezir muamelesi yapın ama asla kalbinizin merkezine almayın.